

ชื่อโครงการวิจัย : การจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม
ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติศักดิ์ พันธุ์คำเจียก
ปีที่สำเร็จ : 2552
แหล่งทุนสนับสนุน : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดการความรู้ทั้งต่างประเทศและในประเทศ พัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม และศึกษาผล การจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เอกสาร สิ่งพิมพ์และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้มาโดยการคัดสรรจากต่างประเทศ จำนวน 31 รูปแบบ จากใน ประเทศ จำนวน 27 รูปแบบ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ จำนวน 3 ท่าน นักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 11 คน ผู้ได้รับความรู้เป็นนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 80 คน บุคคลทั่วไป จำนวน 44 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบจำนวน 25 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์ การจัดการความรู้ รูปแบบการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น แบบประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ แบบสอบถามความคิดเห็นการจัดการความรู้ของผู้ดำเนินการจัดการจัดการความรู้ แบบสอบถาม ความคิดเห็นการจัดการความรู้ของผู้ได้รับความรู้ และแบบประเมินเพื่อรับรองรูปแบบ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดการจัดการความรู้ต่างประเทศและในประเทศ พบว่า ด้านกระบวนการจัดการ ความรู้ ประกอบด้วย การกำหนด การสืบค้น การสร้าง การจัดเก็บ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประเมิน สำหรับด้านองค์ประกอบ/ปัจจัย/กิจกรรม เกี่ยวข้องกับสังคม ความรู้ และปัจจัยอื่น

2. รูปแบบการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม ได้แก่ ด้านองค์ประกอบ ประกอบด้วย ความรู้ภายในบุคคล ความรู้ภายนอกบุคคล และสังคม ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การกำหนดความรู้ การสืบค้นความรู้ การสร้างความรู้ การจัดเก็บ ความรู้ และการประเมินความรู้

การกำหนดความรู้ ประกอบด้วย ความรู้หลัก แนวปฏิบัติ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด เทคโนโลยี และการประเมินผล

การสืบค้นความรู้ ประกอบด้วย ข้อมูล สารสนเทศ ความรู้ และปัญญา

การสร้างความรู้ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการวัดและประเมินผล

การจัดเก็บความรู้ ประกอบด้วย เทคโนโลยีดั้งเดิม เทคโนโลยีกระบวนการ เทคโนโลยีสื่อมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสื่อบุคคล

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย การสื่อสารแบบทางเดียว การสื่อสารแบบสองทาง การสื่อสารแบบประสานเวลา การสื่อสารแบบต่างเวลา และการสื่อสารแบบผสมผสาน

การประเมินผลความรู้ ประกอบด้วย การประเมินผลระหว่างการดำเนินการ การประเมินผลหลังดำเนินการ การประเมินผลความรู้ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลทัศนคติ

ในแต่ละกระบวนการประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

การกำหนดความรู้ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดตำแหน่งผู้รับผิดชอบและวิธีติดต่อสื่อสาร 2) ความรู้หลัก 3) แนวปฏิบัติ 4) กลยุทธ์ 5) ตัวชี้วัด 6) เทคโนโลยีหรือเครื่องมือ 7) การประเมินผล และ 8) การอนุมัติหรือประกาศใช้การกำหนดความรู้

การสืบค้นความรู้ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดความรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) กำหนดผู้สืบค้นความรู้ 4) การกำหนดระดับความรู้ 5) การกำหนดเครื่องมือ/สื่อในการสืบค้น และ 6) การอนุมัติหรือประกาศใช้การสืบค้นความรู้

การสร้างความรู้ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดความรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) กำหนดผู้สร้างความรู้ 4) การกำหนดเนื้อหา 5) การกำหนดกิจกรรม 6) สื่อ 7) การวัดประเมินผล และ 8) การอนุมัติหรือประกาศใช้การสร้างความรู้

การจัดเก็บความรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดความรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) กำหนดผู้จัดเก็บความรู้ 4) การกำหนดเทคโนโลยีหรือสื่อ และ 5) การอนุมัติหรือประกาศใช้การจัดเก็บความรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดความรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดวิธีการสื่อสาร 4) การกำหนดรูปแบบการสื่อสาร และ 5) การอนุมัติหรือประกาศใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การประเมินผลความรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดความรู้ 2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) การกำหนดการประเมินผลระหว่างดำเนินการ 4) การกำหนดการประเมินผลหลังการดำเนินการ และ 5) การอนุมัติหรือประกาศใช้การประเมินผลความรู้

3. ผลการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม พบว่า

3.1 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ผู้เรียนในฐานะผู้ดำเนินการจัดการความรู้ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบและเป็นรูปแบบที่เหมาะสม สำหรับผลการประเมินความรู้ความสามารถที่ได้จากการ

จัดการความรู้ของกลุ่มตัวอย่างดำเนินการจัดการความรู้ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของสังคมกลุ่มเป้าหมาย (นักศึกษาระดับปริญญาตรี) พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (รวม 4 ชั้นปี) ที่มีต่อสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่ได้จากการจัดการความรู้ระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านรูปแบบการนำเสนอ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความรู้ที่ได้รับ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่พบว่า ด้านความรู้ที่ได้รับ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3.3 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาของสังคมกลุ่มเป้าหมายบุคคลทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นโดยรวม ของผู้ได้รับความรู้บุคคลทั่วไปที่มีต่อสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้จากการจัดการความรู้ระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านรูปแบบการนำเสนอ พบว่าบุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วน ด้านความรู้ที่ได้รับ พบว่า บุคคลทั่วไปมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การรับรองรูปแบบการจัดการความรู้ในการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสู่สังคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทำการรับรองรูปแบบในองค์ประกอบ กระบวนการ และขั้นตอนในทุกประเด็นของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าเป็นรูปแบบที่ดี และดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

ลงทะเบียนวันที่...	30 ส.ค. 2553
เลขทะเบียน.....	110360
เลขหมู่	HD
	80c2
	ก 866 ก
หัวข้อเรื่อง.....	
	กมลทิพย์ อดิธรรม

Title : Knowledge Management of Graduated Instruction to Society

Name : Associate Professor Dr. Kiatisak Punlumjeak

Year : 2009

Abstract

The purpose of this research were to study foreign and domestic knowledge management concepts, to develop the knowledge management of graduated instruction to society and to study the effects of knowledge management of graduated instruction to society. The selected samples were 31 foreign and 27 domestic knowledge management models, 3 savants to evaluate knowledge management model, 11 graduated students, 80 undergraduate students, 44 people and 25 savants to accredit knowledge management model. The research data were collected by analysis form, knowledge management model, evaluation form, questionnaire, accreditation form and analyzed by content analysis, percentage, mean and standard deviation.

The findings were as followed :

1. Foreign and domestic knowledge management models were 6 knowledge management processes : knowledge identification, knowledge capture, knowledge creation, knowledge storing, knowledge sharing and knowledge evaluation. And 3 components : knowledge, society and factors.

2. The model of knowledge management of graduated instruction to society consists of 3 components : internal knowledge, external knowledge and society. And 6 processes : knowledge identification, knowledge capture, knowledge creation, knowledge storing, knowledge sharing and knowledge evaluation.

Knowledge identification consists of 6 components : domain, practice, strategy, key performance indicator (KPI), technology and evaluation.

Knowledge capture consists of 4 components : data, information, knowledge and evaluation.

Knowledge creation consists of 5 components : learning objective, content, activity, media, and measurement and evaluation.

Knowledge storing consists of 5 components : traditional technology, process technology, mass media, ICT, and human.

Knowledge sharing consists of 5 components : one way communication, two way communication, synchronous communication, asynchronous communication, and hybrid communication.

Knowledge evaluation consists of 5 components : formative evaluation, summative evaluation, knowledge evaluation, performance evaluation and attitude evaluation.

The process of knowledge identification consists of 8 steps : 1) determine position, responsible man, and communication method. 2) domain 3) practice 4) strategy 5) KPI 6) technology or tool 7) evaluation and 8) permission or announcement of knowledge identification.

The process of knowledge capture consists of 6 steps : 1) determine knowledge 2) determine learning objective 3) determine responsible man 4) determine level of knowledge 5) determine tool/media of knowledge capture and 6) permission or announcement of knowledge capture.

The process of knowledge creation consists of 8 steps : 1) determine knowledge 2) determine learning objective 3) determine knowledge creator 4) determine content 5) determine activity 6) media 7) measurement and evaluation and 8) permission or announcement of knowledge creation.

The process of knowledge storing consists of 5 steps : 1) determine knowledge 2) determine learning objective 3) determine personnel of knowledge storing 4) determine technology or media and 5) permission or announcement of knowledge storing.

The process of knowledge sharing consists of 5 steps : 1) determine knowledge 2) determine learning objective 3) determine method of communication 4) determine model of communication and 5) permission or announcement of knowledge creation.

The process of knowledge evaluation consists of 5 steps : 1) determine knowledge 2) determine learning objective 3) determine formative evaluation 4) determine summative evaluation and 5) permission or announcement of knowledge creation.

3. Effects of knowledge management of graduated instruction to society included :

3.1 Graduated students satisfied to knowledge management model and the model was appropriate. The knowledge of graduated students as a whole were evaluated to be at a highest level.

3.2 The opinions of undergraduate students upon knowledge management e-Learning as a whole were evaluated to be at a high level. And a high level on modes of

presentation and their knowledge. But found the knowledge of second-year students were at a highest level.

3.3 The opinions of people upon knowledge management e-Learning as a whole and the modes of presentation were evaluated to be at a high level but their knowledge were evaluated to be at a highest level.

4. Accreditation of the knowledge management of graduated instruction to society by 25 experts. Their were accredited to components, processes and steps of developed model and their additional opinions upon the developed model as a good and very good. This model could be able to apply efficiency for another context.